

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10C/28/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314210358
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8314210358.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtna 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanej : I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, XXX XX E., právne zast. JUDr. Ing. Renátou Vorobeľovou, advokátkou, Lipová 1, 066 01 Humenné, o zaplatenie sumy 3457,28 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanej priznáva vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 03.09.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaným v 1. a 2. rade uložil spoločne a nerozdielne a žalovanej v 3. rade zaplatiť mu sumu 3457,28 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75% zo sumy 3115,46 eur od 10.03.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Spoločným a nerozdielnym plnením žalovaných v 1. a 2. rade zaniká rozsahu tohto plnenia povinnosť žalovanej v 3. rade a plnením žalovanej v 3. rade zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť žalovaných v 1. a 2. rade.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že jeho právny predchodca, Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila pohľadávku žalobcovi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013. Predchodca uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi dňa 21.07.2004 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky. Zároveň v rovnaký deň, t.j. 21.07.2004 bola so žalovanou v 3. rade uzatvorená Dohoda o ručení, na základe ktorej bola pohľadávka žalovaných v 1. a 2. rade zabezpečená ručiteľským vyhlásením žalovanej v 3. rade. Na základe tejto zmluvy boli žalovaným v 1. a 2. rade poskytnuté peňažné prostriedky. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpeniu pohľadávky predstavovala sumu 3561,60 eur, ktorá pozostávala z istiny 3115,46 eur, nesplateného riadneho úroku vo výške 341,82 eur, nesplatených zmluvných úrokov vo výške 48 eur a nesplatených zákonných úrokov vo výške 56,32 eur, v súlade s prílohou k zmluve o postúpení, kde právny predchodca žalobcu deklaruje, že údaje, výška a špecifikácia jednotlivých pohľadávok sú generované bankovým systémom a predstavuje aktuálny záväzok žalovaných ku dňu postúpenia pohľadávky. Podľa Zmluvy postupca poskytol úver vo výške 4979,08 eur s mesačnými splátkami 67,05 eur k 20. dňu v mesiaci splatnými, prvá splátka bola splatná dňa 20.08.2004 a termín poslednej splátky bol 20.07.2014. Žalovaní splatili svoj záväzok len čiastočne, preto žalobca v súlade s VOP, ku dňu 18.02.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa pohľadávka zo zmluvy stala splatnou v celom

rozsahu. Aktuálne dlh žalovaného voči žalobcovi predstavuje sumu 3457,28 eur, z toho na istinu 3115,46 eur, na nesplatené riadne úroky úveru 341,82 eur. Následne žalobca vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy, pričom žalovaní dlžnú sumu neuhradili, preto sa domáha jej zaplatenia prostredníctvom žaloby podanej na súd.

3. Súd vo veci rozhodol v skrátanom konaní vydaním platobného rozkazu č.k. 15Ro/273/2014-39 zo dňa 13.10.2014. Žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí boli solidárnymi dlžníkmi a boli na hradu dlžnej sumy zviazaní spoločne a nerozdielne nepodali žiaden opravný prostriedok voči rozhodnutiu. Preto platobný rozkaz voči žalovaným v 1. a 2. rade nadobudol právoplatnosť.

4. Žalovaná v 3. rade, ktorá bola ručiteľkou a z jej strany sa jednalo o akcesorický záväzok, podala v zákonnej lehote odpor, čím sa platobný rozkaz podľa vtedy účinnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku (účinný do 31.06.2016) zo zákona iba voči nej zrušil. Súd vo veci nariadil pojednávanie, pričom žalovanou v konaní už ostala len žalovaná v 3. rade.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a prílohami, zmluvou o splátkovom úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami, oznámením o postúpení pohľadávky, výzvou k úhrade a oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, výzvou k úhrade, zmluvou o postúpení pohľadávok s prílohou, vyjadreniami žalovanej v 3. Rade, výpoveďou zástupcu žalovanej v 3. rade a žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.07.2004 právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., poskytol žalovaným v 1. a 2. rade úver vo výške 150.000,- Sk, ktorý sa žalovaní zaviazali uhradiť pravidelnými mesačnými splátkami po 2020,- Sk splatnými k 20. dňu v mesiaci s dátumom prvej splátky 20.08.2004 a konečnou splatnosťou úveru 20.07.2014, s úrokovou sadzbou vo výške 9,80 % ročne v deň uzatvorenia zmluvy.

5. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 15.12.2011 a prílohou k tejto zmluve, právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, postúpil svoju pohľadávku voči žalovaným na žalobcu, pričom doručenie preukázal len podacím hárkom.

6. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 18.02.0103 a pripojil výzvu k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.1.2012, pričom doručenie u žalovanej 1. rade a 3. rade preukázal doručenkou, avšak žalovanému v 2. rade doručené oznámenie do vlastných rúk nebolo, o čom svedčí vrátená zásielka - neprevzatá v odbernej lehote.

7. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 13.09.2016 uviedol, že uplatnená pohľadávka predstavuje neuhradenú časť úveru poskytnutého žalovaným na základe zmluvy o splátkovom úvere. Žalovaným bol poskytnutý úver v sume 4979,09 eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splatiť 120 mesačnými splátkami vo výške 67,05 eur. Nakoľko si svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy neplnili, preto právny predchodca zúčtoval konečný stav zostatku úveru k 30.09.2011 a k tomuto dňu predstavoval sumu 3202,59 eur. Žalovaní na istinu zaplatili sumu 87,13 eur a preto dlžná suma na istine úveru predstavuje čiastku 3115,46 eur. Riadne úroky predstavujú vyčíslené zmluvne dojednané riadne úroky od 01.10.2013 do 27.02.2013, t.j. do termínu predčasnej splatnosti. Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu v spore, mal za to, že túto riadne preukázali relevantným oznámením o postúpení pohľadávky. Takýto postup preukázania aktívnej legitimácie je plne v súlade s právnymi predpismi a súdnou praxou bežne akceptovateľný. Zároveň mal za to, že zákon o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 1 ods. 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z.z. v čase uzavretia zmluvy sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účelu dodatočných a ďalších stavebných úprav dokončených stavieb a ich údržbu.

Vo svojom vyjadrení doručenom súdu daň 10.01.2018 uviedol, že dokladom preukazujúcim prevzatie oznámenia o postúpení pohľadávky žalovanou v 3. rade nedisponuje z objektívnych dôvodov, nakoľko žalovaná si zásielku neprevzala v odbernej lehote, čo preukázal výstupom zo zoznamu nedoručených zásielok. Zásielka bola doručovaná žalovanej v 3. rade pod č. V. na adresu X. XXX, XXX XX E.. Aktívnu legitimáciu preukázal aj samotnou zmluvou o postúpení spolu s predloženými identifikáciami pohľadávky. Rovnako mal za to, že špecifikoval nárok uplatnený žalobou, pričom sumu 48 eur titulom úrokov z omeškania nie je predmetom sporu. Žalovaní neplnili svoje zmluvné povinnosti, preto boli písomne vyzvaní na zaplatenie dlžného zostatku v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

Nakoľko svoj dlh v poskytnutej lehote 10 dní nezaplatili, od 10.03.2013 súd v omeškaní s jeho zaplatením. Žalovaní od 20.04.2006 do postúpenia pohľadávky uhradili na úver sumu 3918,58 eur. Opätovne uviedol, že žalovaným boli poskytnuté finančné prostriedky na investíciu do dokončenej nehnuteľnosti a poskytnutý úver nie je spotrebiteľským úverom v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. Preto na podanej žalobe trval v celom rozsahu, nakoľko žalovaní doposiaľ dlh neuhradili. V ďalšom vyjadrení poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. PL ÚS 11/2016, ktorým Ústavný súd vyslovil nesúlad ust. § 5b z.č. 250/2007 Z.z. s ust. čl.46 ods. 1 v spojení s čl. ods. 1 Ústavy SR.

8. Zástupca žalovanej na pojednávaní vo svojej výpovedi namietal aktívnu legitimáciu žalobcu. Mal za to, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu s poukazom na skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky, ktoré sú predložené v tomto súdnom konaní žalobcom, nie sú podpísané žalovanou. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Skalica č. 3C/240/2012 zo dňa 21.12.2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Trnava č. 9Co/56/2016 zo dňa 30.5.2017, ktorý rozhodoval v obdobnej veci. Ďalej uviedol, že 21.7.2004 podpísala žalovaná v 3. rade dohodu o ručení podľa Obchodného zákonníka vrátane čl. III kde sa uvádza, že sa oboznámila so všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré však nikdy nepodpísala. Žalovaná v 3. rade nikdy nedala súhlas Slovenskej sporiteľni, aby poskytol údaje z dohody o ručení tretej osobe. Tým, že pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa postúpila túto pohľadávku na tretiu osobu, ktorá nie je bankou, porušila tým bankové tajomstvo v súlade s ust. Zákona o bankách. Teda mal za to, že medzi žalovanou v 3. rade a bankou nebolo nikdy dohodnuté, že v prípade ak sú dlžníci v omeškaní, že sa vyhlási mimoriadna splatnosť úveru. Poukázal aj na niektoré rozpory týkajúce sa listinných dôkazov. Oznamenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti je zo dňa 27.2.2013, pričom doručka žalovanej v 3. rade je zo dňa 26.2.2013 a žalovaný v 2. rade si toto oznámenie ani neprevzal, keďže na doručovanej obálke je uvedené, že zásielka je v odbernej lehote neprevzatá. Taktiež oznámenie o postúpení pohľadávky na terajšieho žalobcu zo dňa 5.4.2013 a doručovanie tohto oznámenia bolo preukazované len s oznamom nedoručených zásielok, preto žiadal, aby žalobca predložil dôkazy potvrdzujúce, že táto zásielka bola doručovaná do vlastných rúk alebo iným spôsobom a že nebola doručená. Taktiež podľa zmluvy bol žalovaným v 1. a v 2. rade alebo dlžníkom poskytnutý úver 150 000,- Sk, avšak v zmluve je uvedený poplatok z úveru vo výške 2% a teda nie je zrejmé, či im bola vyplatená naozaj suma 150 000,- Sk alebo krátená o tie 2%, teda suma 147 000,- Sk. Ďalej uviedol, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru dlh predstavoval sumu 3 606,80 eur, pričom zo žaloby nie je zrejmé ako žalobca dospel k jednotlivým nárokom, ktoré tvoria súčet dlžnej sumy, a to istiny 3115,40 eur, z čoho pozostáva úrok 341,82 eur a z čoho pozostáva suma 48 eur, ako vypočítal úrok z omeškania. Rovnako z podanej žaloby nie je zrejmé, kedy sa dlžníci dostali do omeškania, z akej sumy je vypočítavaný úrok z omeškania, od kedy, aká je výška tohto úroku z omeškania a zároveň aby žalobca uviedol, koľko splátok z predmetného úveru dlžníci uhradili a zároveň aby uviedli, ako tieto uhradené splátky boli započítané na úhradu istiny, úrokov. Mal za to, že zmluva mala byť posudzovaná podľa ust. Občianskeho zákonníka a nie podľa ust. Obchodného zákonníka. Tým vlastne obišiel pôvodný žalobca ust. § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka a keďže už vtedy bol platný Zákon č. 258/2001. Taktiež mal za to, že je nesprávne v tejto zmluve uvedená výška splátky úveru, kde suma 2 020,- Sk ako mesačná splátka presne nešpecifikuje čo z tejto sumy predstavuje zaplatenú istinu, čo úroky a čo ďalšie poplatky. V danom prípade ide teda o neprijateľnú zmluvnú podmienku a je potrebné považovať túto zmluvu za zmluvu bez úrokov a bez poplatkov. Opätovne uviedol, že predmetom postúpenia pohľadávky banky na nebankový subjekt môže byť len úver, príp. jeho splátky, ktoré sú nepretržite viac ako 90 dní po lehote splatnosti a zároveň banka písomne vyzve klienta na úhradu tohto záväzku s tým, že klient je v omeškaní nepretržite 90 dní. V danom prípade nebolo preukázané splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré sú nevyhnutné na to, aby právny predchodca žalobcu mohol platne postúpiť na žalobcu uplatňovanú pohľadávku. Zo žalobcom predloženého oznámenia jeho právneho predchodcu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 27.2.2013, ktoré si prevzala žalovaná v 3. rade dňa 27.2.2013 však jednoznačne vyplýva, že od jeho doručovania žalovanej do postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 28.3.2013 neuplynulo viac ako 90 dní. Žalobca rovnako nepreukázal, aby oznámenie právneho predchodcu žalobcu zo dňa 5.4.2013 o postúpení pohľadávky adresované žalovanej v 3. rade bolo skutočne i doručené, t. j. dostalo sa do jej dispozície. Preto žiadal, aby súd žalobu zamietol. Taktiež si v prípade úspechu uplatnil trovy konania.

9. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

10. Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase podpisu úverovej zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

11. Podľa § 261 ods. 3, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere považovaná za tzv. „absolútny obchod“, však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Preto bolo potrebné riadiť sa všeobecnou právnou úpravou.

12. Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34).

Túto smernicu je nevyhnutné podľa názoru súdu využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti V. S. R. W. N. D. N. proti Z. S. N. M. K., Z. X. U. G., S. G. a D. I. P., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam.

Podľa ust. čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa ust. čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ust. čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ust. čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa ust. čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ust. čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

13. Podľa § 879j Občianskeho zákonníka, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.,

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „Zákon“), banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu a ktorá má bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Podľa § 7 ods. 1 Zákona, o udelení bankového povolenia rozhoduje Národná banka Slovenska. O udelení bankového povolenia pre banky podľa osobitného predpisu a o udelení bankového povolenia na vykonávanie hypotekárnych obchodov rozhoduje Národná banka Slovenska po prerokovaní s Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Žiadosť o udelenie bankového povolenia sa predkladá Národnej banke Slovenska.

Podľa § 92 ods. 8 Zákona, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Súd v danej právnej veci dospel k záveru, že medzi pôvodným veriteľom a žalovanými v 1. a 2. rade bola uzatvorená dňa 21.07.2004 zmluva o splátkovom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Zároveň v rovnaký deň, t.j. 21.07.2004 bola so žalovanou v 3. rade uzatvorená Dohoda o ručení, na základe ktorej bola pohľadávka žalovaných v 1. a 2. rade zabezpečená ručiteľským vyhlásením žalovanej v 3. rade. Na základe tejto zmluvy boli žalovaným v 1. a 2. rade poskytnuté peňažné prostriedky.

16. Súd právne posúdil vec tak, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva, ktorá je zmluvou o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a súčasne spotrebiteľskou zmluvou podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. Podľa prechodných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 879j) sa aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.2008 spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka účinnými od 1.1.2008, vrátane ustanovení o spotrebiteľských zmluvách.

Na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa §52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Je síce pravda, že úverová zmluva je ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku, avšak pokiaľ je jej účastníkom spotrebiteľ, majú ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv (obsiahnuté v piatej hlave prvej časti Občianskeho zákonníka) prednosť pred ustanoveniami Obchodného zákonníka o zmluvnom type. Aj keď vo všeobecnosti je Občiansky zákonník považovaný za lex generalis, kým Obchodný zákonník za lex specialis, toto platí len vo vzťahu k všeobecnej úprave zmluvných vzťahov. Pokiaľ ide o osobitnú úpravu spotrebiteľských vzťahov, tieto ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať aj vtedy, ak sa zmluvný vzťah inak spravuje Obchodným zákonníkom. To neznamená, že by bol celý zmluvný vzťah podriadený režimu Občianskeho zákonníka a že by (ako argumentoval navrhovateľ) úprava týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv obsiahnutá v

Obchodnom zákonníku stratila akékoľvek opodstatnenie. Závazkový vzťah upravený ako zmluvný typ v Obchodnom zákonníku sa aj naďalej spravuje ustanoveniami o tomto zmluvnom type ako aj ďalšími ustanoveniami tretej časti Obchodného zákonníka, avšak (ak ide súčasne o spotrebiteľský vzťah) len potiaľ, pokiaľ je ich uplatnenie v súlade s osobitnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa, teda najmä pokiaľ to nie je v neprospech spotrebiteľa (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Keďže úverová zmluva medzi žalobcom a žalovanými spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zo samotnej zmluvy vyplýva, že poskytnutý úver bol účelovo viazaný na investície do nehnuteľnosti pre žalovaných v 1. a 2. rade, teda nie ich obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, pričom žalobca v konaní netvrdil ani nepreukázal opak) a k vyhláseniu predčasného splatenia ako aj k účtovaniu poplatkov za upomienky došlo po 1.1.2008, súd v zmysle § 879j a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka posúdil súlad uplatnených nárokov žalobcu s ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

17. Je potrebné zdôrazniť, že záväzkový vzťah, ktorý je predmetom konania je bankový úver, ktorý na rozdiel od úverov, napr. od nebankových spoločností je regulovaný aj špeciálnou právnou úpravou zákona o bankách. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách podlieha bankovému povoleniu a nad činnosťou bánk zároveň vykonáva dohľad Národná banka Slovenska.

18. Bez bankového povolenia nemôže nikto prijímať vklady, poskytovať z vkladov úroky alebo iné odplaty, ktoré sú daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu, poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, poskytovať platobné služby pre iného v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti (§ 3 zákona o bankách).

19. Súd mal ďalej za preukázané, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013 a prílohou k tejto zmluve, právny predchodca žalobcu spol. Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila svoju pohľadávku voči žalovaným na žalobcu.

20. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej banky (ďalej len „banka“) je obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako osobitná úprava (lex specialis) pred všeobecnou úpravou (lex generalis) o postupovaní pohľadávok v zmysle § 524 až § 530 Občianskeho zákonníka.

21. V zmysle zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky banky musia byť splnené kumulatívne všetky podmienky upravené v § 92 ods. 8 tohto zákona, t.j. pohľadávka banky môže byť postúpená (aj jej časť), ak je splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

22. Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záver o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa.

23. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zierke zákonov pritom vylučujú dobromyseľnosť postupníka.

24. „Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 28.03.2013 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má je neplatnou aj zmluva, ktorou postupca postúpil predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia.“ (rozsudok KS v Bratislave vo veci sp. zn. 6Co/58/2016).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd prvej inštancie skúmal, či v konaní je daná aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu.

26. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - navrhovateľovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane navrhovateľa), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane odporcu) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.06.2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

27. Spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť však iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

28. V predmetnej veci je sporné či postupca - Slovenská sporiteľňa, a.s. ukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovanými na strane druhej, či vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Žalobca v žalobe tvrdil, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom k žalobe pripojil aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcom ku dňu 18.02.2013.

29. Z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou“. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ postúpil zmluvou z 28.03.2013 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu, postupoval v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Ak ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa a. s. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Súd pre úplnosť poukazuje, že žalobca nie je ani subjektom oprávneným poskytovať úvery a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podriaďiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to žalobca nebol ani oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.

30. Žalobca v konaní ani nepreukázal existenciu písomnej výzvy (banky) po tom, čo boli žalovaní (klienti banky) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok. Žalobca nepreukázal doručenie takejto výzvy (podpísanou doručenkou) obidvom dlžníkom. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok nebolo preto v konaní preukázané. Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 28.03.2013 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

31. Žalobca tak nedisponuje dostatočnou aktívnu vecnou legitímáciou v predmetnom konaní, lebo zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná, keďže na žalobcu nemohla byť zo strany postupcu postúpená pohľadávka pozostávajúca z čiastkových nárokov, ktorých splatnosť ešte nenastala, keďže žalobca nie je držiteľom bankového povolenia na poskytovanie bankových úverov, teda ani na ich správu, ktorá je súčasťou bankovej činnosti poskytovania úverov, na ktorú je podľa § 7 ods. 1 zákona o bankách potrebné bankové povolenie a zároveň neboli naplnené zákonné predpoklady § 92 ods. 8 zákona o bankách na postúpenie pohľadávky z banky na žalobcu (postupníka). Banka môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo zo strany žalobcu preukázané nebolo. Táto písomná výzva ako podmienka platného postúpenia pohľadávky sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobca nepreukázal doručenie výzvy obidvom žalovaným.

32. Súd poukazuje aj na obdobný právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/145/2014 zo dňa 11.3.2015, sp. zn. 19Co/177/2014 zo dňa 24.02.2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 6Co/203/2015 zo dňa 19.05.2015).

33. Súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

34. Žalobca mal za to, že boli splnené podmienky zákona o bankách, pretože žalovaní boli v omeškaní viac ako rok. Podľa názoru súdu písomná výzva pred postúpením sa vyžaduje aj v prípade dlhšieho omeškania ako jeden rok. Druhá veta za bodkočiarkou § 92 ods. 8 zákona o bankách sa vzťahuje k druhej vete tohto ustanovenia. Tým nie je dotknutá povinnosť uvedená v prvej samostatnej vete, teda v každom prípade omeškania (aj dlhšieho ako rok) sa pred postúpením vyžaduje písomná výzva banky dlžníkovi.

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 256 ods. 1 zákona CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaná v 3. rade bola v konaní v celom rozsahu úspešná a súd jej preto priznal nárok na plnú náhradu trov konania. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.